

Lisa 1. Hindamise põhimõtted Imavere Koolis

Hindamise korraldus lähtub põhikooli- ja gümnaasiumiseadusest ja põhikooli riiklikust õppekavast.

Ainekavas kirjeldatud õpitulemusi hinnatakse 1.- 9. klassis numbriliste hinnetega viie palli süsteemis. Kirjalike tööde koostamisel ja hindamisel lähtutakse põhimõttest, et kui kasutatakse punktiarvestust ja õpetaja ei ole andnud teada teisiti, koostatakse tööd nii, et hindegaga „5” hinnatakse õpilast, kes on saavutanud 90– 100 % maksimaalsest võimalikust punktide arvust, hindegaga „4” 75– 89 %, hindegaga „3” 50– 74 %, hindegaga „2” 20– 49 % ning hindegaga „1” 0– 19 %. Esimeses klassis kasutatakse esimesel trimestril sõnalisi hinnanguid, mille põhimõtted sätestatakse ainekavades. Teisel ja kolmandal trimestril hinnatakse 1. klassis numbriliste hinnetega.

Kehalises kasvatuses, muusikaõpetuses, ettevõtlikkus-ja karjääriõppes kasutatakse kasutatakse sõnalisi hinnanguid (arvestatud, mitteamvestatud) või sõnalisi hinnanguid kombineerituna numbrilise hindamisega. Sõnalisi hinnanguid kasutatakse ka teistes õppeainetes, kui õpetaja on selle hindamisjuhendis välja toonud. Õpetaja võib hinnata kirjalikult tunnis tehtud töö hulka (tunnihinne).

Hindamine lähtub kõikides ainetes õppe-eesmärkidest. Numbriline hinne näitab nõutava õpitulemuse ja saavutatud õpitulemuse suhet.

Hindamisel arvestatakse ainult õpitulemust. Õpilase hoolsuse, püüdlikkuse, tehtud töö hulga, käitumise, hoiakute, väärtushinnangute vms kohta antakse suulisi/kirjalikke sõnalisi hinnanguid. Kõiki õppeaineid hinnatakse ühesuguste põhimõtete järgi, ainespetsiifikast tulenevad erinevused kajastuvad ainekavades kirjeldatud õpitulemustes.

Õpetaja valib hindamise objektid ja hindamisvahendid ja fikseerib need töökavas. Õpetaja otsustab, kuidas hindeid ja hinnanguid kasutatakse kokkuvõtval hindamisel ehk hinnete koondamisel trimestri- või aastahinneteks.

Õpetaja selgitab õpilastele õppeaasta/trimestri/uue õppeülesande eel õppekava nõudeid, oodatavaid õpitulemusi, hindamistingimusi, hinnete osakaalu ja lisab hindamisjuhendi Stuudiumisse.

Sealjuures eristatakse protsessihindeid selgelt kontrolltöö hinnetest. Mitterahuldavad hinded ja/või puudumise korral sooritamata tööd tuleb 10 koolipäeva jooksul pärast kooli naasmist järele vastata. Kui õpilane vastab järele hindelist tööd, ei ole õpetajal õigust hinnet alandada.

Tunnihinne - tunnitöös osalemise eest antav numbriline hinnang

Tunnikontroll - võib teha igas tunnis; kontrollib paari eelneva tunni teadmisi.

Kontrolltöö - fikseeritakse Stuudiumis. On ulatuslik materjal, mis hõlmab mitme tunni, peatüki või aineosa kontrolli.

Protsessihinne - on igasugune trimestri sees saadud hinne, mis ei ole arvestusliku töö hinne.

Protsessi hindamine on õppimise üksiktulemuste hindamine.

Kontrolltöö või arvestusliku töö hinne, mis on tehtud 10 õppepäeva jooksul enne trimestri lõppu, kantakse uude trimestrisse.

Õppeülesannet/ teemat kokku võttev kontrolltöö kantakse Stuudiumi kontrolltööde plaani. Hindamise aeg, koht ja viis on ette teatatud ja kõigile õpilastele ühesugune. Hinnatavad õppeülesanded tuleb sooritada vastavalt õpetaja hindamisjuhendile. Õpetaja vastutab hinde objektiivsuse eest. Pärast õpitulemuste hindamist on õpilasel õigus saada selgitusi hinde, hinnangu kohta. Kui hindamisel tuvastatakse kõrvalise abi kasutamine või mahakirjutamine õpilase poolt, võib kirjalikku või praktilist tööd, suulist vastust (esitust), praktilist tegevust või selle tulemust hinnata hindegas „nõrk“ („1“). Kokkuvõttev hindamine trimestri/õppeaasta lõpul põhineb Stuudiumi kantud hinnetel ning iseloomustab kooli õppekava nõuete täitmist nimetatud perioodil. Kokkuvõttev hinne ei kujune hinnete aritmeetilise keskmisena, vaid peegeldab hinnete osakaalu.

Kokkuvõttev hinne kujuneb sooritatud kohustuslikest tulemushinnetest. Trimestri algul teatab õpetaja ülesanded-tegevused, mille sooritamine on õpilasele kohustuslik. Märkega „!“ märgitakse juhul, kui õpilase töö vajab täiendamist. Kui õpilane puudub koolist kohustusliku ülesande sooritamise ajal või vabandab, märgitakse e-päevikusse puudumise korral - „T“.

Õpilasele, kelle trimestri- või aastahinne on «puudulik» või «nõrk», kellele on antud samaväärne sõnaline hinnang või on jäetud hinne välja panemata, määratakse tugisüsteem, et aidata tal omandada nõutavad teadmised ja oskused.

Trimestri- ja aastahinnete alusel otsustab õppenõukogu, kas viia õpilane järgmisse klassi, jätta täiendavale õppetööle või klassikursust kordama. Õpilaste järgmisse klassi üleviimise otsus tehakse enne õppeperioodi lõppu. Õpilane jäetakse täiendavale õppetööle õppeainetes, milles

tulenevalt trimestri- või aastahinnetest tuleks välja panna aastahinne «puudulik», «nõrk» või «mittearvestatud», „mittehinnatud“. Täiendavale õppetööle jätmise otsustab õppenõukogu enne õppeperioodi lõppu. Täiendava õppetöö raames täidab õpilane õpetaja vahetul juhendamisel spetsiaalseid õppeülesandeid, et omandada õppekavaga nõutavad teadmised ja oskused. Täiendav õppetöö viiakse läbi pärast õppeperioodi lõppu. Aastahinne pannakse välja pärast täiendava õppetöö lõppu, arvestades täiendava õppetöö tulemusi.

Õppenõukogu põhjendatud otsusega võib erandjuhul jätta õpilase klassikursust kordama, kui õpilasel on kolmes või enamas õppeaines aastahinne «puudulik», «nõrk» või «mittearvestatud», „mittehinnatud“, täiendav õppetöö ei ole tulemusi andnud ning õppekava nõutavate õpitulemuste saavutamiseks ei ole otstarbekas rakendada individuaalset õppekava või muid koolis rakendatavaid tugisüsteeme. Kokkuvõtvatest hinnetest teavitab kool lapsevanemat Stuudiumi kaudu. Trimestri ja õppeaasta lõpul väljastatakse paber kandjal klassitunnistus.

Õpilase hindamisel tekkinud eriarvamustes püüavad vaidlevad pooled ise kokkuleppele jõuda. Vajadusel lahendab koolijuht vaidluse koos asjaosalistega. Hinde muutmine kuulub õpetaja ainupädevusse. Õpilasel on seadusest tulenevalt vaide esitamise õigus.

IX klassi õpilasele pannakse aastahinded välja õppeperioodi lõpuks, välja arvatud õppeainetes, milles õpilane jäetakse täiendavale õppetööle.

Hindamine kehalises kasvatuses

Kehalises kasvatuses kuuluvad hindamisele kõik õpilased. Vabastatud õpilane viibib tunnis, jälgib seda kõrvalt või täidab õpetaja poolt antud ülesandeid. Hindamisel arvestatakse õpilase vanust, võimeid, tervislikku seisundit ja individuaalset arengut.

Hindamisel kasutatavad lühendid:

- AR arvestatud (positiivne hinnang),
- MA mittearvestatud (negatiivne hinnang),

Kokkuvõtvat hinnangut mõjutavad tegurid:

- huvi ja aktiivsus tunnis, iseseisev harjutamine, tunniväline kehaline tegevus;

- õpilane saabub tundi sportlikus riietuses, võtab tunnist aktiivselt osa, tegutseb innuga, aitab oma tegevusega kaasa tunni sujuvale kulgemisele;
- harjutab iseseisvalt väljaspool tunde või osaleb treeningtundides, esindab kooli erinevatel spordivõistlustel;
- individuaalne kehaline areng;
- õpetaja või õpilase poolt koostatud kontrollharjutuste täitmine;
- õpetaja on testinud õpilase kehalisi võimeid; õpilase arengus on toimunud edasimineku võrreldes eelmise testimisega; õpilane on teinud kõik endast oleneva oma füüsilise tubliduse tõstmiseks;
- põhivara omandamine - õpilane on omandanud õpitud spordialade põhiliikumise vilumused, tehnikaelemendid, oskused, teadmised, ning oskab neid praktikas rakendada, teab õpitud liikumis- ja sportmängude reegleid ja täidab neid mängides;
- teoreetilised teadmised ja nende rakendamine - õpilane teab spordialade võistlusmäärsi, harjutamise põhimõtteid ja esmaabivõtteid, omab teadmisi olümpiamängudest ja teistest suurvõistlustest, teab Eesti sportlasi ja nende saavutusi.

Kui kokkuvõttev hinne on õppeperioodi (trimester või õppeaasta) lõpus kahe hinde vahel, siis õpetaja arvestab hindamisel õpilase osalust ja aktiivsust tunnis. Trimestri kokkuvõttev hinne pannakse välja koolis õpilasele, kes on osalenud vähemalt 50% tundides.

Kui õpilane on kehalise kasvatuse tundidest trimestri jooksul osaliselt vabastatud arstitõendi alusel ja tal ei ole õppeperioodi lõpuks hindele sooritatud kohustuslikud ülesanded, antakse talle lisaülesandeid (kokkuleppel õpilasega ja lähtudes tema tervislikust seisundist) või jäetakse õpilane määratud ajaks täiendavale tööle. Vabastatud (tervislikel põhjustel) õpilase hindamine. Vabastatud õpilane viibib tunnis, jälgib seda kõrvalt või täidab õpetaja poolt antud ülesandeid. Sügis- ja kevadhooajal (õuetundides) täidab lihtsustatud ülesandeid – kõnd või teisi õpetaja poolt antud ülesandeid (kohtunik, teoreetiliste teadmiste testid). Juhul kui õpilaste tervises seisund ei võimalda kehalise kasvatuse ainekava täita ka lihtsamal kujul (raviarsti poolt määratud harjutusi), koostatakse individuaalne õppekava, milles fikseeritakse kehalise kasvatuse õppe-eesmärk, õppesisu, õpitulemused ning nende hindamise vormid.

Sõnaliste hinnangute teisendamine numbrilisteks hinneteks:

“AR“ (teisendamisel hinne “3”) - osalenud õppeprotsessi kogu trimestri (aasta) tundide arvust 50 %, täitnud lihtsamaid ülesandeid (õpetaja abil, kohtunik, jälginud-tunneb spordialade

reeglite täitmist).

“AR“ (teisendamisel hinne “4”) - osalenud õppeprotsessi kogu trimestri (aasta)tundide arvust 75 %, täitnud lihtsamaid ülesandeid (õpetaja abiline, kohtunik, jälginud-tunneb spordialade reeglite täitmist).

“AR“ (teisendamisel hinne “5”) - osalenud õppeprotsessi kogu trimestri (aasta) tundide arvust 90 %, täitnud lihtsamaid ülesandeid (õpetaja abiline, kohtunik, jälginud-tunneb spordialade reeglite täitmist).

Hindamine muusikaõpetuses

Muusika õpetamisel hinnatakse õpilaste teadmiste ja oskuste rakendamist, arvestades ainekavas taotletavaid õpitulemusi ning õppe- ja kasvatusesmärke muusikaliste osaoskuste lõikes alljärgnevalt:

- 1) laulmine – aktiivne osavõtt ühislaulmisest, klassis õpitud ühislauluvara omandamine;
- 2) pillimäng – musitseerimine kaasmängudes rühmas ja/või üks;
- 3) muusika kuulamine ja muusikalugu, õppekäigud – muusika üle arutlemine, muusikateoste analüüsimine ning oma seisukohtade põhjendamine, osalemine kirjalikes ja suulistes aruteludes;
- 4) tunnist osavõtu aktiivsus – aktiivne osalemine tunni eri osades;
- 5) omalooming – lihtsa kaasmängu, ostinato või liikumise loomine, ideede välja- pakkuminen ning teostamine, loomingulisus;
- 6) muu muusikaline tegevus – osalemine koolikooris, orkestris, ansamblis, esinemine;
- 7) avalik esinemine- klassile/koolile heliloojate, esitajate, muusikapalade tutvustamine vms.

Hindamisele kuuluvad kõik õpilased. Kui õpilane mõjuval põhjusel ei saa hinnatavat tööd õigeaegselt esitada, tuleb see kokkulepitud ajaks järele teha. Punktid 1.- 3. hinnatakse numbriliselt nii nagu kirjas kooli hindamisjuhendis. Punktid 4.- 7. hinnatakse arvestuslikult, sealjuures kasutatakse lühendeid AR (arvestatud) ja MA (mittearvestatud).

Õpilane valib punktide 6 ja 7 vahel endale sobiva tegevuse vastavalt oma võimetele ning täidab vastavad ülesanded ettenähtud tähtjaks. Näiteks: osaleb regulaarselt kooriproovides, koostab esitluse ja esitab seda klassi ees vms. Iga kalendrikuu lõpul hindab õpetaja tema tegevust „AR“ või „MA“ hinnanguga. Trimestri lõpul teisendatakse hinnangute keskmine protsentuaalselt numbriliseks hindeks ning seda arvestatakse trimestri koondhindeks.

Hindamine ettevõtlikkus- ja karjääriõppes

Peamised õppeteemad, vajalikud õppevahendid, hindamise korraldus ja planeeritavad üritused tehakse õpilasele teatavaks trimestri algul.

Loovtöö hindamisel kasutatakse mitte-eristavat hindamist „arvestatud“, kuid lisanduvad punktid 1-100 p. Tulemus kantakse Stuudiumisse ja põhikooli lõpetamisel kajastub see lõputunnistusel õppeaine „Ettevõtlikkuse- ja karjääriõpe“ hindena "3", "4" või "5", vastavalt saadud punktidele.

Sõnaliste hinnangute teisendamine numbrilisteks hinneteks:

“AR“ (teisendamisel hinne “5”)- loovtöö kaitsmine 90- 100 p

“AR“ (teisendamisel hinne “4”)- loovtöö kaitsmine 75- 89 p

“AR“ (teisendamisel hinne “3”)- loovtöö kaitsmine 50- 74 p

„MA“ (teisendamisel hinne „2“) – loovtöö kaitsmine 49- 1 p

„MA“ (teisendamine hinne „1“) – pragiaat või muu kõrvalise lubamatu abi kasutamine.

Kujundav hindamine toimub pidevalt, kogu õppeprotsessi vältel kas tagasiside andmisena, juhendamisenä või arutelu, mängu, töölehe täitmise, rühmatöö juhendamise vms tegevuse ajal. Õppetöö käigus ei hinnata õpilase hoiakuid ega väärtusi, vajaduse ja võimaluse korral antakse õpilasele nende kohta tagasisidet.

Hindamine keskendub eelkõige õpilase arengu võrdlemisele tema varasemate saavutustega. Tagasiside kirjeldab õigel ajal ja võimalikult täpselt õpilase tugevaid külgi ja vajakajäämisi ning sisaldab ettepanekuid edaspidisteks tegevusteks, mis toetavad õpilase arengut. Õpilane saab suulist või kirjalikku sõnalist tagasisidet õppeainet puudutavate teadmiste ja oskuste kohta. Õpilane kaasatakse enese ja kaaslaste hindamisse, et arendada tema oskust eesmäärke seada ning oma õppimist ja käitumist eesmärkide alusel analüüsida ning tõsta õpimotivatsiooni. Õpilane koostab personaalse õpimapi, millesse kogub ainega seotud materjalid. Selles sisalduvad õpiülesanded võivad olla tehtud kas üksi või rühmatööna. Õpimapp õppimise päevikuna sisaldab nii õppetöid kui ka tööde analüüsi ja tagasisidet.

Hindamine hariduslike erivajadustega õpilaste puhul

Õpilast, kellele rakendatakse Rajaleidja soovitusel tõhustatud tuge või erituge käsitletakse kui hariduslike erivajadustega õpilast.

Väga hea (5) - õpilasel on kasutada jõukohastatud õppetekst ja töö korraldused. Õpilane valib kasutamiseks vajalikud abivahendid, suudab planeerida oma tegevust, ei vaja pidevat juhendamist, suudab täita õpiülesanded praktiliselt vigadeta.

Hea (4) - kasutab abivahendeid, vajab õpetaja juhendamist, ülesandeid täidab mõningate vigadega.

Rahuldav (3) - on olemas jõukohastatud materjal, vajab pidevat õpetaja juhendamist abimaterjalide valikul, vajab pidevalt lisaselgitusi.

Kui tegu on HEV õpilasega, kellel on rakendatud individuaalne õppekava raskusi valmistavas aines, siis õpimotivatsiooni hoidmiseks ja negatiivsete hinnete kuhjumise vältimiseks hinnatakse õpilast antud aines mitteeristavalt Rajaleidja soovitusel.

Toimetulekuõppes õppiva õpilase hindamine

Toimetulekuõppes korraldatakse õppetöö ning õpikeskkond lähtudes iga õppija võimetest ja individuaalsetest iseärasustest. Õpitulemuste hindamine võimaldab motiveerida õpilasi õppetöös osalema ja annab infot õpilase arengutasemest temaga tegelevatele täiskasvanutele.

Õpitulemuste hindamine toimub õpilasele koostatud individuaalse õppekava nõuete alusel.

Õpieesmärkide saavutamise taset hinnatakse sõnaliste hinnangutega. Hindamisel kohaldatakse põhikooli riiklikus õppekavas hindamise kohta sätestatud.

Toimetulekuõppel õpilaste hindamisel kohaldatakse põhikooli- ja gümnaasiumiseaduses sätestatud eesmärgid, seades hindamisele järgmised eesmärgid:

- 1) toetada õpilase võimetekohast arengut;
- 2) motiveerida õpilasi õpiülesandeid sooritama ja märkama oma töö tulemuse vastavust näidisele või etalonile;
- 3) suunata õpilasel võimalikult adekvaatse enesehinnangu kujunemist;
- 4) suunata õpetaja tegevust õpilase õppimise ja potentsiaalse arengu toetamisel;
- 5) anda õpilasele, õpetajale, kooli juhtkonnale, lapsevanemale (eestkostjale, hooldajale) teavet õpilase arengu dünaamikast.

Õpilasele antakse suuliselt konkreetne kirjeldav positiivne hinnang jõukohases tegevuses võimetekohase osalemise ja töö tulemuse kohta. Kirjeldav hindamine annab tagasisidet õpilasega tegelevatele täiskasvanutele tema arengudünaamika kohta.

Õpilase arengut hinnatakse hinnangutega

„tuleb toime“ (TT),

„tuleb toime abiga“ (TA) ja

„ei tule toime“ (ET).

Hinnangut „tuleb toime“ võib täpsustada hinnanguga „tuleb hästi toime”.

Hinnangut „tuleb toime abiga“ võib täpsustada hinnangutega „tuleb toime sõnalise abiga“, „tuleb toime näidise või eeskuju järgi“, „tuleb toime koostegevuses“, „tuleb toime füüsilise abiga“ või muul viisil.

Hinnangut „tuleb toime” ja „tuleb toime abiga” täpsustatakse alati sõnalise kirjeldusega selle kohta, millega õpilane toime tuleb.

Hinnang „ei tule toime“ viitab vajadusele muuta individuaalset õppekava ning seda ei kasutata kokkuvõtval hindamisel.

Õpetaja teeb õpilase arengu kohta märkmeid, hinnates õpilase tulemusi lähtuvalt samalaadsete õpiülesannete keerukusest. Märkmete alusel korrigeeritakse vajaduse korral individuaalset õppekava.

Iga õppeperioodi lõpus lisatakse kokkuvõtivatele hinnangutele sõnaline tagasiside.

Õppeaasta lõpus antavale kokkuvõtvale hinnangule lisandub kirjalik individuaalse õppekava põhjal koostatud saavutatud õpitulemusi kirjeldav tagasiside.